

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 351.851:37.014.55+353

DOI <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2021.1/12>

Безена І.М.

КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

У дослідженні проаналізовано євроінтеграційні процеси у сучасній регіональній практиці та перші результати спільної діяльності місцевих органів влади, інститутів громадянського суспільства та громадян щодо реформування освітньої сфери, спрямовані на підвищення якості освіти та задоволення освітніх запитів людини. Ключовими питаннями національних регіональних практик в організаційній діяльності державного управління є конструктивна й ефективна співпраця з органами місцевого самоврядування, громадськими інституціями території та жителями сіл і міст. Актуалізуються спільні зусилля, спрямовані на покращення ресурсного забезпечення освітнього середовища та сучасного розвиваючого й інтерактивного простору для всебічного освітнього розвитку людини. Особливого значення набуває проблема гнучкої системи, мережі та змісту освіти, зорієнтованих на освітнє середовище для людського розвитку в межах території та доступності її змісту без обмежень за соціальними чинниками. Від рівня спільної організаційної роботи залежать стратегічна ефективність освітньої системи, перспективи розвитку соціальної інфраструктури території та поглиблення доходних активів на бюджетне фінансове наповнення, зростання якості життя громадян, розширення інвестиційної привабливості інфраструктури території.

За результатами дослідження встановлено, що від євроінтеграційних процесів у формуванні ефективного рівня співпраці органів державного управління, місцевого самоврядування і громадянського активу території залежить ефективність освітньої системи, а це можливо за умови стратегічного вибудовування партнерських відносин, спрямованих на організаційний розвиток взаємної довіри й відповідальності, на успішність території та освітньої сфери громади, ефективне розв'язання критичних соціально-економічних проблем і сталий поступ у розвитку регіону. Сучасні національні регіональні практики підтверджують актуальність для нових стратегій розвитку території наявності активних, професійних і системують суб'єктів публічної організаційної діяльності для послідовної реалізації успішних інфраструктурних та організаційних процесів: стратегічного аналізу інфраструктурної мережі та ситуації; стратегії регіонального планування; публічного обговорення ситуації й експертизи проблеми; демократизації процедури розгляду і прийняття публічного рішення; внутрішнього та зовнішнього бюджетування інфраструктурних проєктів; ефективної реалізації стратегії розвитку освітньої системи та соціальної успішності регіону.

Ключові слова: європейська інтеграція освіти, стратегія розвитку регіону, сталий розвиток громади, партнерство, взаємодія, освітня система, якість освіти.

Постановка проблеми. Наша держава окреслила стратегічне прагнення до європейської інтеграції всіх сфер суспільного простору й у зв'язку з цим уніфікацію і приведення до стандартів ЄС: національного нормативно-правового законодавства; публічних інститутів влади від центру до регіонів; суб'єктів соціальної інфраструктури (медицини, освіти та культури); громадянських

інституцій та інфраструктури господарювання й життєзабезпечення. Сучасні процеси суспільних трансформацій відповідають національним стратегічним потребам, які зорієнтовані на підвищення якості життя громадян, інноваційного соціально-освітнього простору й ефективного розвитку громади та залежать від забезпечення соціально значимої єдності державних стратегій і

механізмів діяльності центральних і регіональних органів влади, суб'єктів соціально-економічної сфери громади та громадянського активу територій. За сучасних умов розвитку України підвищується актуальність організаційної діяльності з використання практичного досвіду країн-членів ЄС у забезпеченні сталого функціонування регіональних інституцій і реалізації управлінсько-організаційних процедур у контекстах приведення освітньої сфери регіонів у відповідність до європейських стандартів.

Нині перед державними та суспільними інституціями постають питання європейської інтеграції освітньої системи України: активний порівняльний аналіз національної та зарубіжної системи освіти; критичне осмислення змісту й ефективності трансформацій та інновацій; структурні та змістові реформи шкільної освіти для широкої інтеграції у європейські стандарти й орієнтири освітньої системи; визначення концептів становлення демократичних основ діяльності освітньої системи території та повномасштабне задоволення освітніх потреб громадян. Водночас шкільна освіта має розглядатися як ефективний інструмент стратегічного розвитку освітньої системи, національної економіки та підвищення соціального сталого людського життєвого простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми державного управління освітньою сферою в контексті європейської інтеграції з огляду на регіональний аспект в Україні активно досліджується у науковому середовищі. Ю. Курілов, Н. Камінська, Т. Безверхнюк, І. Грицяк, В. Гонціж, Р. Колитчак, Л. Юрчук, І. Сторонянська, Л. Беновська, Л. Акімова, Н. Хомюк, І. Литвинчук, О. Петрова, С. Сergyоїн, Є. Бородин, В. Сиченко, Н. Шевченко, К. Романенко та ін. вивчають окремі науково-практичні процеси демократизації у регіональному державному управлінні й організаційній діяльності системи освіти в контексті стратегій євроінтеграції.

Мета статті. У дослідженні буде узагальнено практики формування нових моделей освітнього середовища на регіональному рівні з огляду на перспективи національної стратегії у контексті європейської інтеграції системи освіти.

Виклад основного матеріалу. Здебільшого процеси реформування публічних інституцій влади (центр – регіони) та демократизація в усіх галузях суспільного життя продовжують наповнюватися інноваційним змістом і стратегічними пріоритетами, які зорієнтовано на широкомасштабну європейську інтеграцію всіх національних

сфер соціально-економічної діяльності. З цієї причини відповідно у Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна» (далі – ЦСР) викладено стратегічне бачення євроінтеграційних орієнтирів, досягнення яких визначено через принципи: «нікого не залишити осторонь»; широкого кола інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів у контекстах «держава – громадянин»; дієвого розвитку взаємної довіри та спільної діяльності; формування інноваційного освітнього середовища й реалізації ключових завдань для соціального зростання людини. Серед стратегічних пріоритетів сталого розвитку визначено такі суспільні вектори діяльності, як: подолання бідності та голоду, розвиток сільського господарства; міцне здоров'я і благополуччя; якісна, змістовна і сучасна освіта; скорочення нерівності та гендерна рівність, сталий розвиток міст, селищ, сіл і громад; чисте та безпечне довкілля: вода, санітарні умови та доступна енергія; гідна праця, економічне зростання промисловості й інфраструктури; пом'якшення наслідків зміни клімату; збереження морських ресурсів; захист і відновлення екосистеми суші; мир, справедливість і сильні інститути урядування; партнерство у різних сферах суспільного простору заради сталого суспільного / індивідуального розвитку [1, с. 2, 3, 34; 2, с. 29].

В останніх національних наукових дослідженнях дедалі частіше піднімається питання про децентралізацію і демократизацію як процеси перезавантаження, а саме передачі повноважень від уряду до місцевих територіальних органів влади, які зорієнтовано на сталий розвиток людини, громади й держави, проте вплив на окреслений процес має форма державної організації (федеративна або унітарна), що відповідно впливає на моделі передачі повноважень для досягнення взаємної довіри в контексті «влада – людина». Саме на місцях, у регіонах працюють органи місцевого самоврядування (далі – ОМС) або об'єднані територіальні громади (далі – ОТГ) та представницькі органи, створювані центральною владою. Від окресленого впливу на зміст діяльності з виконання делегованих повноважень залежить ступінь свободи організаційно-управлінської діяльності та досягнення сутнісних змін у соціально-економічному просторі регіону [3, с. 76].

Служби ОМС і соціальної інфраструктури регіону мають сприяти практикам ефективної децентралізації, а саме: заходам із подолання надмірної централізації повноважень державної влади; підвищенню ефективності організаційно-

управлінської діяльності (далі – ОУД) регіональної та місцевої влади; формуванню стратегічних передумов до діяльній активності ОМС і позитивного розвитку рівня довіри громадян до ОУД регіональних / місцевих органів влади. В окреслених контекстах системне переміщення позитивного балансу владних повноважень на регіональну рівні управління, відповідальності та фінансові ресурси мають спричинити початок кардинальних процесів на вирішення місцевих / регіональних / міжрегіональних проблем території та громадян, що відповідно має привести до зміцнення державності та суверенності країни. Освітня сфера суспільства має постати як генератор сталого регіонального простору та формування інноваційної управлінської й педагогічної основ успішності змісту, якості та індивідуалізації освіти, втілення стратегічних цілей та ефективності простору територіальної громади. Як відзначають зарубіжні дослідники, «зміни є ретельно розрахованими ризиком, із добре продуманим планом переходу системи з одного стану в інший» [4, с. 48; 5, с. 28].

У сучасних регіональних практиках стали очевидними проблеми з ефективністю, інноваційністю та освітньою діяльністю закладів загальної середньої освіти й моделями управління окресленими процесами. У зв'язку з тим, що сучасний світ оголив подвійний виклик у контекстах «суспільство – освіта – особистість»: по-перше, постали питання, яким чином і яку модель освітньої системи впроваджувати, щоб сформувати покоління з новітніми знаннями та вміннями, необхідними для успішності у швидкозмінному та нестійкому світі цифрового суспільства; по-друге, забезпечення соціальної рівності у доступі до різних рівнів освіти, незалежно від ступеня соціально-економічного розвитку території й обставин рівня життя людини. Успішно здолати окреслені глобальні виклики є моральною, ресурсною й економічною вимогою до освітнього простору територіальних суспільств, органів публічного управління та лідерів громад. Водночас заможність і розвиток держави залежить від інновацій в управлінні освітою, освітньому середовищі та рівня задоволення освітньої потреби, її якісних показників для життєвих практик людини / особистості [6, с. 27]. Зіставлення засвідчує, що силоміць створити освічений народ неможливо, а освітній поступ має формуватися через внутрішню потребу в активному двосторонньому рухові освітнім середовищем (учителем, здобувачем освіти); розвиток гнучкої, змістовної,

якісної та вільної моделі освітнього простору, з найменшим управлінським контролем / примусом і патронатним супроводом; укорінення взаємної довіри між управлінням освітою й закладом освіти. Вказане дасть реальну можливість сформувати освітній простір зі сталими змінами, стандартами, пріоритетами та реформами, які зрозумілі для педагогів і здобувачів освіти.

Окреслюючи правові аспекти та застосування спеціальної термінології у європейському співтоваристві, дослідники проблеми відзначають деякі розбіжності у національному та європейському просторі: 1) немає застосування поняття «державне управління», але воно використовується в окремих рішеннях і нормативно-правових актах ЄС, що є частиною правового доробку (*acquis*); 2) «публічна адміністрація» згадується в різних контекстах: стосовно публічної служби (*public service*), центральних урядів (*central governments*), регіональних органів влади, місцевих та інших органів публічного управління (*regional, local and others public authorities*). Основним принципом взаємовідносин між ЄС і національною державою постає концепт про інституційну автономію держави-учасника через незалежний державний апарат, власні національні механізми та процедури управління й дотримання принципу широкій співпраці національної держави (*sincere cooperation*) у межах Європейської Унії [7, с. 5].

Безперечно, в Україні склалася загальна ситуація, яка оголила регіональні проблеми у подоланні соціально-економічної диспропорції розвитку, місцевих процесів державного управління й ОУД, направленої на сталий розвиток територій і громадян. У країнах ЄС окреслюються такі основні напрями регіональної політики для подолання дисбалансу та впровадження низки регіональних спеціальних програм у вирівнюванні соціально-економічного розвитку територій: 1) спрямування розвитку та структурного вирівнювання стану розвитку територій; 2) забезпечення трансформацій неіндустріальних територій; 3) сприяння сталому розвитку сільських територій і громадян; 4) забезпечення ефективного та структурного розвитку депресивних регіонів [8, с. 640]. Відповідно до загальнодержавної стратегії ефективна діяльність із державного управління органів управління освітою має будуватися на таких принципах, як: збалансований соціально-економічний розвиток територій, який забезпечить ефективну територіальну цілісність; сталий розвиток і взаємні зв'язки міських і сільських територій; модернізація інфраструктурного розвитку територій

різного структурного складу; доступ до публічної інформації; зменшення людського навантаження на навколишнє середовище; раціональне використання енергоресурсів; розвиток міжтериторіальної або міжрегіональної співпраці у сталому розвитку громад та освітньої сфери; попередження негативних явищ в управлінні (корупції, кумівства, сприяння у вирішенні проблем, неефективного використання коштів) тощо.

Ключовим пріоритетом на сучасному етапі розвитку європейської цивілізації окреслено перехід до нового рівня – суспільства знань, котре характеризується якісно новими суспільними вимогами до ресурсного розвитку системи освіти на основі інноваційного середовища та її загальної міждержавної інтеграції. Освітня система країни перетворилася на вирішальну суспільну сферу, дедалі більше визначає успішність нації через сталий розвиток соціальної держави та її регіонів у конкурентній боротьбі за ефективний розвиток [9; 10]. Для європейського простору визначено ключове питання з подолання кризових явищ суспільного розвитку – загальну національну стратегію, спрямовану на розвиток згуртованості суспільних інституцій через принципи розширення та поглиблення субсидіарності територій; подолання корупції та її явищ; удосконалення системи управління освітньою системою; демократизацію принципів управління в освітній галузі; гнучкість змісту та якості освіти; ефективну модель фінансування закладів освіти.

Відповідно до ст. 433 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом (ЄС) (далі – Угода) передбачено систему заходів із вивчення можливості розвитку співробітництва між сторонами Угоди у сфері середньої освіти, дистанційного навчання й освіти протягом життя [11]. Документ визначає зобов'язання держави України забезпечити приведення національних стандартів освіти до європейських, здійснити реформування середньої освіти у напрямку децентралізації управління в галузі освіти, які мають проходити паралельно до трансформаційних процесів ОМС і нового адміністративно-територіального устрою регіонів.

Нова європейська модель освітньої системи будуватиметься на уніфікації європейського освітнього простору та принципах демократичності, релевантності, неперервності, гнучкості, технологічності та високої якості, інтернаціоналізації освітньої системи європейських країн. Ключовими концептами постають питання про атрибути європейської середньої освіти, зорієнтовані на високі

стандарти шкільного навчання, допрофесійну та / або профільну предметну направленість, нове ресурсне забезпечення освітнього простору, формування індивідуально-особистісних якостей самостійності, відповідальності та компетентностей освіти протягом життя.

Враховуючи досвід європейських країн, відзначаємо, що другим ключовим вектором реформи з децентралізації постає питання реформування управління в галузі середньої освіти, яке включає такі аспекти: 1) дерегуляцію управління через подолання надмірно бюрократизованих процесів шкільної діяльності та звітності; 2) розширення можливостей з автономії та самостійності управління фінансовими ресурсами, освітніми процесами та педагогічним персоналом; 3) цільову зорієнтованість і нову модель стандартизації розвитку закладів освіти; 4) розширення автономії й організаційної самоврядності; 5) відповідальність, підзвітність і прозорість освітньої діяльності та співпрацю із громадою. Таким шляхом пройшли країни ЄС, важливими для України постають надбання децентралізації у Німеччині, Франції, Фінляндії та Польщі, їхні освітні системи та вибудовування нової моделі сфери відповідальності. Так, досить успішними є результати Польщі у перезавантаженні повноважень початкової та молодшої середньої школи, які було передано до компетенції місцевих громад (гмін), і вищої середньої школи (освіта в яких не є загальнообв'язковою), котрі стали підпорядковуватися повітам та органам управління освітою [12; 13]. Українські регіональні органи державного управління й ОМС розпочали процедури з раціоналізації мережі, оптимізації ресурсного забезпечення закладів освіти та вибудовування нових підходів до потреб у ефективному фінансуванні освітньої галузі на інноваційні та ресурсні інвестиційні проекти. Місцева влада розпочала роботу з пошуку внутрішніх і зовнішніх інвестицій в освітню галузь, щоб підвищити інноваційність освітнього простору школи, подолала дублювання повноважень і надмірного адміністративного впливу на діяльність у закладах освіти, відійшла від надмірної централізації та втручання у зміст освіти та педагогічну діяльність учителя, наблизила інститути громадянського суспільства до процесів врядування в освіті.

Отримані результати свідчать про певні загрози у процесах децентралізації й управління освітою: невідповідність між розподіленими функціями та ресурсами; проблеми професійності та відповідальності кадрів управління освітою й

дотримання професійної етики; недосконалість демократичних традицій і прозорості діяльності та неефективну співпрацю із громадськістю; внутрішній супротив новим підходам в оптимізації та ресурсному забезпеченні системи освіти; прояви корупції; наявність старих і системних проблем території (інфраструктури території, стану доріг, шкільних автобусів, ресурсного забезпечення й енергозберігаючих технологій закладів); відсутність комплексного підходу до формування ефективної моделі місцевої системи освіти (від дошкілля, позашкілля та середньої освіти); прагнення мати миттєвий результат за будь-яку ціну та ресурси; тощо.

Звичайно, у контексті досвіду діяльності країн-членів ЄС із децентралізації влади та сфер суспільної діяльності публічна влада України на регіональному рівні проводить заходи з оптимізації мережі адміністративно-територіальних одиниць. За результатами попереднього етапу децентралізації у Дніпропетровській області був адміністративно-територіальний поділ, сформований на початку 60-х рр. минулого століття: 22 сільські райони та 13 міст обласного підпорядкування. Сьогодні вже створено 7 районів, до складу яких входять 86 громад (міських, селищних і сільських) [14; 15].

Одночасно із трансформаціями у системі державного та самоврядного управління територіями проходять процеси оптимізації в освітній сфері громад: створення опорних закладів і їхніх філій; утворення закладів освіти з поглибленим вивченням окремих навчальних дисциплін (ліцеїв, гімназій, спеціалізованих шкіл); реорганізація закладів освіти шляхом створення навчально-виховних комплексів, до складу яких входять дошкільні, позашкільні та загальноосвітні заклади. У Дніпропетровському регіоні вже створено: 50 опорних закладів, із них в ОТГ – 36; при них функціонують 97 філій, із них в ОТГ – 63. Окремі нові території регіону розглядають можливості приєднання закладів професійно-технічної освіти до загальноосвітніх установ.

Окреслене визначає можливості покращити систему освіти, регулювати її зміст і якість до

потреб ринку праці громади, задовольнити освітні потреби особистості та професійної освіти, адже сучасні європейські стандарти в галузі середньої освіти передбачають: тривалість навчання у середній школі не менше 12 років; 3 роки і більше має проходити профільне (поглиблене) навчання з окремих допрофесійних навчальних дисциплін; обов'язковість державних іспитів за результатами навчання; уніфікацію змісту освіти між державами ЄС і визнання документа про середню освіту; можливості навчання у закладах вищої освіти за межами країни. Покка Арі відзначає, що «успіхи частково пояснюються культивуванням довіри та практичною відсутністю ієрархії <...>, вона бере початок від гармонії між освітньою політикою й тісною співпрацею між школами» [16, с. 15–16]. Освіта та її моделі управління мають постійно змінюватися та трансформуватися для інноваційного розвитку освітнього середовища і задоволення освітніх потреб людини.

Кабінет Міністрів України відповідно до власних повноважень і на виконання вказаної Угоди вже затвердив нові Державні стандарти початкової загальної та базової середньої освіти [17; 18]. Державні стандарти визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання та формування компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня. Для органів управління освітою громад і регіонів окреслюються нові важелі демократичного впливу з дотриманням принципів автономії закладів освіти й адаптивного коригування змісту освіти та навчання. Демократичні основи публічної влади й управління освітою мають будуватися на регіональних принципах ефективності діяльності, розвитку місцевого врядування, співробітництва і добросусідства, системного патронату освітнього середовища, розвитку змістових ліній і досягнення очікуваних результатів навчання, ефективного формування у здобувачів освіти прагнення до самовдосконалення, навчання впродовж життя, готовності до самостійності, відповідальності та громадянської активності [19; 20].

Висновки. Таким чином, за результатами дослідження як теоретичної, так і практичної

Таблиця 1

Адміністративний поділ Дніпропетровської області (станом на 2015 і 2021 рр.)

Адміністративна одиниця	Райони (було / стало)	ОТГ (було / стало)	Старостинські округи
Україна	490 / 136	10 279 / 1 469	0 / 2 565
Дніпропетровська	22 / 7	288 / 86	0 / 122

управлінської діяльності регіональної влади з децентралізації у євроінтеграційних процесах публічного управління й управління освітою ми дійшли таких висновків: 1) визначено пріоритетні стратегії з розвитку співпраці, забезпечення державної політики у сприянні розвитку регіональної демократії, формування відповідального місцевого самоврядування, об'єднання в рамках єврорегіонального співробітництва для підвищення довіри до місцевої влади і вирішення проблем розвитку громади, поліпшення ресурсного забезпечення відповідно до нових повноважень; 2) окреслено загальні стратегії та пріоритетні механізми євроінтеграційних процесів в освітній сфері за зразками ЄС, вибудовування місцевої моделі демократії в освітній

сфері, автономії закладів освіти; 3) проходять процеси розвитку комунікативних та організаційних механізмів задоволення освітніх потреб людини та громади, спрямовані на сталий соціально-економічний розвиток регіону; 4) формується гнучке, змістовне освітнє середовище, яке має ефективне ресурсне забезпечення; 5) розпочато становлення нової інноваційно орієнтованої моделі управління освітньою системою, що функціонально не контролює, а розвиває комфортне середовище для формування нового типу освіченої людини для успішного розвитку протягом життя. За результатами дослідження окреслилися проблеми співпраці державного управління, ОМС і шкільного менеджменту в інноваційному розвитку освітньої системи.

Список літератури:

1. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь. 2017. URL: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity>.
2. Безена І.М. Механізми антикризового управління у сфері освіти в умовах реформування: регіональний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Т. 31 (70). № 4. 2020. С. 28–34.
3. Курілов Ю.Ю. Регіоналізація, децентралізація та адміністративна реформа в Європі: теоретико-методологічний аспект. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6. № 11–12. С. 72–84.
4. Ин, Пак Ті. Переймаючи досвід Сінгапуру. Сила парадоксів / пер. з англ. О. Назарової. Харків : Вид. «Ранок», 2019. 208 с.
5. Безена І.М. Сучасні аспекти інтегрування механізмів державного управління інноваційним розвитком освітньої системи регіону. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. 19. 2020. С. 27–31.
6. Салберг, Пасі. Фінські уроки 2.0: Чого може навчитися світ з освітніх змін у Фінляндії / пер. з англ. А. Шиян ; наук. ред. Р. Шиян. Харків : «Ранок», 2017. 240 с.
7. Гонціяз В. Державне управління в контексті європейської інтеграції. Київ, 2015. 28 с.
8. Akimova L., Khomiuk N., Bezena I., Lytvynchuk I., Petrove O.. Planning of Socio-Economic Development of the Territories (Experience of European Union). *International Journal of Management (IJM)*. Vol. 11. Issue 4, April 2020. P. 638–646.
9. Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи : монографія / за заг. ред. Ф.Г. Ващука. Вип. 16. Ужгород : ЗакДУ, 2011. 560 с.
10. Kryshtanovych M., Petrovskyi P., Khomyshyn I., Bezena I., Serdechna I. Peculiarities of Implementing Governance in the System of Social Security. *Business, Management and Education*. № 18 (1). S. 142–156. Litva. <https://doi.org/10.3846/bme.2020.12177>.
11. Юрчук Л. Тенденції децентралізації управління освітою в Україні. *Вісник національної академії державного управління при Президенті України*. 2009. Вип 4. С. 276–282.
12. Сторонянська І.З., Беновська Л.Я. Фінансова спроможність регіонів у контексті бюджетно-податкової децентралізації. *Фінанси України*. 2015. № 6. С. 44–37.
13. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС). *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 83.
14. Перспективний план формування територій громад Дніпропетровської області. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 601-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
15. Децентралізація дає можливості – Дніпропетровська область: формула успіху. Сайт Дніпропетровського ЦРМС. URL: <https://decentralization.gov.ua/areas/0562>.
16. Покка, Арі. Вищий клас. Шкільне управління по-фінськи / пер. з англ. О. Назарової. Харків : Вид. «Ранок», 2019. 160 с.
17. Державний стандарт початкової освіти. Постанова КМУ від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>.

18. Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>.

19. Безена І.М. Сучасні механізми регулювання освітньої системи регіону: стратегії планування та реалізації. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Т. 31 (70) № 5. 2020. С. 7–11.

20. Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін. Ухвалена 17 листопада 2009 р. 16-ою сесією конференції Європейських міністрів, відповідальних за місцеве і регіональне управління. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a16#Text.

Bezena I.M. PUBLIC GOVERNANCE IN THE EDUCATIONAL SPHERE IN THE CONTEXTS OF EUROPEAN INTEGRATION: REGIONAL ASPECTS

Our study analyzes the European integration processes in modern regional practice and the first initial results of joint activities of local authorities, civil society institutions and citizens regarding the reform of the education sector; the the education quality improvement and meeting educational needs. The key issues of national regional practices in the organizational activities of public administration are constructive and have effective cooperation with local governments, public institutions and residents of villages and towns. Joint efforts are being made to improve the resource provision of the educational environment and modern developmental and interactive space for comprehensive human educational development. Particular emphasis is placed on the problem of a flexible system, network and content of education, which is focused on the educational environment for human development within the territory and the accessibility of its content without restrictions on social factors. The level of joint organizational work depends on the strategic efficiency of the educational system, the prospects for the development of social infrastructure of the territory and the deepening of profitable assets on the budget, the growth of quality of life, expanding the investment attractiveness of infrastructure.

According to the results of the study the European integration processes in the formation of an effective level of cooperation between public administration, local government and public assets of the territory are possible under the condition of strategic partnership aimed at organizational development of mutual trust and responsibility for the success of the territory and educational community, effective solution of critical socio-economic problems and sustainable progress in the development of the region. Modern national regional practices confirm the relevance of new strategies for territorial development, the presence of active, professional and system-forming subjects of public organizational activities for the consistent implementation of successful infrastructural and organizational processes such as strategic analysis of the infrastructure network and situation, regional planning strategies, public discussion of the situation and examination of the problem, democratization of the procedure of consideration and public decision-making, internal and external budgeting of infrastructure projects, effective implementation of the strategy of development of the educational system and social success of the region.

Key words: *European integration of education, regional development strategy, sustainable community development, partnership, interaction, educational system, quality of education.*